

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ Y

**TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH**

Tác giả:

Nguyễn Thăng Vu (chủ biên)

GS.TSKH. Hoàng Tích Huyền

GS.TS. Trần Thị Dung (Trưởng Phòng

**Nghiên cứu Khoa học, Bệnh viện Lao và Bệnh
Phổi Trung ương)**

ThS. Trần Xuân Phương (Giảng viên

Trường Đại học Y Hà Nội)

Phạm Quang Vinh - Võ Hằng Nga

NGHỆ Y

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

NGHỀ Y

MỤC LỤC

◆ Lời ngỏ.....	5
Hàng ghế số 1 - Câu chuyện nghề y.....	6
Hàng ghế số 2 - Nghề y là gì?.....	11
Hàng ghế số 3 - Trong nghề y bạn sẽ làm gì?.....	15
Hàng ghế số 4 - Trong nghề y bạn làm việc ở đâu?.....	21
Hàng ghế số 5 - Những lý do để bạn chọn nghề y.....	26
Hàng ghế số 6 - Những tố chất giúp bạn thành công trong nghề y.....	27
Hàng ghế số 7 - Học nghề y ở đâu?.....	36
Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định.....	41
Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết.....	46
◆ Góc chia sẻ.....	59

Copyright © by Kim Dong Publishing House

Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nhệch tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi: Mình nên thi vào trường nào nhỉ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia trong từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nhệch tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên

ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần *Góc chia sẻ* còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất nhiên, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Người thầy thuốc thực thụ không chỉ chữa khỏi bệnh mà còn làm giảm nỗi đau và luôn luôn an ủi con người.

Hippocrate

Nghề y cũng lâu đời như lịch sử của chính nhân loại vậy. Nó đã có một quá trình hình thành và phát triển lâu dài, gắn liền với sự phát triển của xã hội loài người. Ngày nay, những thành tựu của khoa học, công nghệ thông tin và công nghệ sinh học đang thúc đẩy sự phát triển thần kì của y học thế kỷ XXI.

Hàng năm, số thí sinh đăng ký thi tuyển vào các trường đào tạo ngành y chiếm tỷ lệ cao và điểm đỗ vào trường luôn ở nhóm dẫn đầu trong số các trường đại học ở Việt Nam. Điều đó cho thấy nhiều bạn trẻ ngày nay có khát vọng trở thành thầy thuốc.

Điều gì ở nghề y có thể hấp dẫn các bạn đến vậy? Bạn hình dung thế nào về nghề nghiệp mà mình đang chuẩn bị theo đuổi?

Hãy cùng khám phá *Toa tàu số 4*:

NGHỀ Y

☞ HÀNG BỀ SỬ 1

► CÂU CHUYỆN NGHỀ Y

Trong thế giới y học, có bao điều kì diệu đã xảy ra, gắn liền với tên tuổi của các danh y mà tầm lòng và tài năng của họ mãi lưu truyền cho hậu thế. Chúng ta sẽ bắt đầu hành trình qua nghề y với câu chuyện về một “kỳ tích” như thế.

► Không chỉ chữa bệnh bằng thuốc!

Thời nhà Đường (Trung Quốc), có một thầy thuốc được người người kính nể. Ông là Tôn Tư Mạc. Vua Đường Thái Tông tôn ông là “Vua thuốc” còn dân chúng thì gọi ông với cái tên giản dị, thân mật hơn: “Ông già thuốc”.

Trong suốt cuộc đời chữa bệnh của mình, Tôn Tư Mạc luôn gắng tìm tòi ra những cách chữa bệnh, phương thuốc mới làm sao không chỉ trị được bệnh hiệu quả mà còn phải thật đơn giản và tiện dụng. Cách chữa hai bệnh quáng gà và phù nề của ông là như vậy.

Qua quan sát và đánh giá tỉ mỉ, Tôn Tư Mạc nhận ra rằng hai căn bệnh tưởng hoàn

toàn khác biệt nhau này lại có một mối liên quan kỳ lạ. Đó là người giàu thì thường mắc bệnh phù nề, còn người nghèo thì hay mắc bệnh quáng gà. Người nào đã bị quáng gà thì ít khi bị phù nề và ngược lại. Nguyên nhân nằm ở đâu?

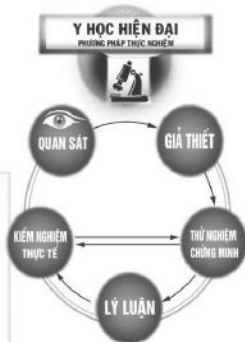
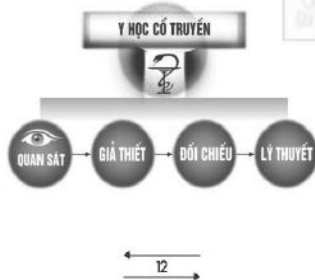
Sau một thời gian nghiên cứu, Tôn Tư Mạc đã tìm ra lời giải đáp cho hiện tượng kỳ quặc ấy. Những người nghèo thường ăn gạo

Y học cổ truyền vốn tồn tại từ rất lâu trong đời sống của dân tộc ta với những danh y như Tuệ Tĩnh, Hải Thượng Lãn Ông... Trong suốt mấy ngàn năm, *y học cổ truyền* đã bảo vệ, chăm sóc sức khỏe cho nhân dân ta.

Y học hiện đại du nhập vào nước ta thế kỷ XIX, theo bước chân của văn minh phương Tây. Từ khi xuất hiện, *y học hiện đại* đã chứng minh được thế mạnh vượt trội trong việc cứu người và có phần lấn át *y học cổ truyền* trong đời sống.

Vì sao *y học hiện đại* có thế mạnh vượt trội hơn *y học cổ truyền*? Bạn có thể tham khảo mô hình đối chiếu sau đây:

Mô hình trên đã cho thấy sự khác nhau giữa *y học cổ truyền* và *y học hiện đại*.

Y học cổ truyền chủ yếu dùng các giác quan: nhìn, sờ nắn, nghe, ngửi... để đưa ra giả thuyết về bệnh và chữa bệnh theo những giả thuyết đã đưa ra.

Y học hiện đại sau khi quan sát, đưa ra giả thuyết về bệnh thì có thêm bước chứng minh bằng thực nghiệm khoa học. Thực nghiệm khoa học thường dùng cơ thể động vật

để tái hiện các hiện tượng quan sát được ở người, nhờ đó có điều kiện nghiên cứu sâu hơn trong ống nghiệm và trên cơ thể sống.

Ngày nay, sau khi nghiên cứu kỹ lưỡng trên cơ thể động vật về đặc tính và tác dụng, nhiều thực nghiệm được tiếp tục tiến hành thận trọng trên cơ thể người tình nguyện khoẻ mạnh (hoàn toàn không gây hại).

Nhờ thực nghiệm, chúng ta có thể biết được chính xác hơn những giả thuyết đưa ra đúng hay sai, qua đó mà có phương pháp phòng bệnh và điều trị có hiệu quả hơn.

Tuy nhiên, dù *y học hiện đại* phát triển mạnh và có xu thế lấn át *y học cổ truyền*, nhưng không thể thay thế được sự tồn tại của *y học cổ truyền*.

Được đúc kết từ kinh nghiệm của ông cha ta trải qua hàng ngàn năm, dựa trên những đặc điểm về thể chất của người Việt, *y học cổ truyền* có những đặc tính ưu việt riêng mà *y học hiện đại* không có được. Khoa học ngày càng chứng minh nhiều phương pháp chữa bệnh hiệu quả của *y học cổ truyền*.

Vì vậy, ngày nay, theo chủ trương của Đảng, Nhà nước và Bộ Y tế, *y học cổ truyền* và *y học hiện đại* vẫn đang cùng tồn tại và phát triển, phục vụ đời sống con người.

📖 HÀNG NGHỀ SỐ 3

▶ TRONG NGHỀ Y, BẠN SẼ LÀM GÌ ?

Khi còn bé, chúng ta thường thích chơi trò bác sĩ khám bệnh và ao ước rằng sau này lớn lên mình sẽ trở thành bác sĩ. Trong tâm trí của ta lúc đó, bác sĩ là người rất “vĩ đại” nhưng cũng thật gần gũi. Làm nghề y nghĩa là bạn đang làm những công việc liên quan trực tiếp đến việc bảo vệ, chăm sóc sức khoẻ cho con người. Vì vậy, cũng như sư phạm, nghề y ít nhiều đã trở nên quen thuộc với mọi người.

Bạn thường tới bệnh viện và gặp các bác sĩ, y tá, hộ lý... Tuy nhiên, thế giới của y học lại rộng lớn hơn nhiều. Trong một ngành nghề rộng lớn như vậy, bạn có thể đóng góp sức lực của mình ở rất nhiều lĩnh vực, tùy thuộc vào khả năng, trình độ chuyên môn và sở thích của chính bạn.

▶ Khám chữa bệnh

Đây là khu vực trọng tâm, thu hút nhân lực đông đảo nhất trong ngành y. Trong nghề y, *giữ vai trò khám và chữa bệnh chủ lực là các*

bác sĩ. Bác sĩ giúp bệnh nhân ngăn ngừa bệnh từ sớm, chẩn đoán bệnh, đưa ra các phương pháp điều trị bệnh.

Cơ thể con người có bao nhiêu bộ phận thì cần có từng ấy thầy thuốc chăm sóc chúng.

Nói chung bạn có thể trở thành:

*** Bác sĩ đa khoa**

Bác sĩ đa khoa không chuyên sâu về một bộ phận nào mà đóng vai trò bác sĩ khám

chung cho cơ thể của bệnh nhân. Vì thế, kiến thức của bác sĩ đa khoa thường là kiến thức tổng hợp, không chuyên sâu.

Tùy vào tình trạng sức khoẻ và bệnh tật của bệnh nhân mà bác sĩ đa khoa có những lời khuyên thích đáng, kê đơn thuốc, yêu cầu làm các xét nghiệm cụ thể hoặc tới gặp bác sĩ chuyên khoa. Bác sĩ đa khoa thường công tác tại các bệnh viện đa khoa, các trạm y tế...

*** Bác sĩ chuyên khoa**

Đúng như tên gọi của mình, các bác sĩ này chuyên sâu về một số bộ phận nào đó trong cơ thể con người, như các chuyên khoa răng - hàm - mặt, tai - mũi - họng, mắt, chấn thương chỉnh hình, da liễu, tim mạch, tiêu hoá, nội tiết v.v... Ngoài ra, bác sĩ chuyên khoa cũng có thể chuyên về một lứa tuổi như nhi khoa, lão khoa...

Bác sĩ chuyên khoa làm việc phổ biến tại bệnh viện đa khoa, bệnh viện chuyên khoa...

*** Bác sĩ ngoại khoa**

Công việc chủ yếu của bác sĩ ngoại khoa là tham gia vào việc phẫu thuật. Đó là những

người có “đôi bàn tay vàng” đặc biệt khéo léo, sức khoẻ tốt và “thần kinh thép” với khả năng tập trung tinh thần tuyệt vời.

*** Bác sĩ sản phụ khoa**

Bác sĩ sản phụ khoa tham gia vào các công việc về kế hoạch hoá gia đình, tư vấn, chăm sóc sức khoẻ cho thai nhi và sản phụ.

Với chất lượng cuộc sống không ngừng được nâng cao, ngày càng nhiều sản phụ thường xuyên tới gặp bác sĩ sản phụ khoa. Bởi vậy, lĩnh vực này đang rất phát triển tại nước ta và được nhiều sinh viên ngành y quan tâm.

Ngoài ra, phục vụ trong nghề y còn có các *điều dưỡng viên* và *hộ lý*.

*** Điều dưỡng viên (y tá)** có nhiệm vụ chăm sóc bệnh nhân, thực hiện những y lệnh bác sĩ đưa ra: tiêm, truyền, cho bệnh nhân uống thuốc...

*** Hộ lý** là người dọn dẹp vệ sinh nói chung trong bệnh viện.

Cả *y tá* và *hộ lý* đều có nhiệm vụ theo dõi chặt chẽ những biến chuyển về sức khoẻ của bệnh nhân để báo cáo với bác sĩ xử lý kịp thời.

► **Y học dự phòng**

Bệnh tật đến mà chữa khỏi đã là tốt, nhưng ngăn ngừa không cho bệnh xảy ra lại còn tốt hơn. Bất kỳ cán bộ y tế nào cũng phải làm công tác y học dự phòng. Tuy nhiên, theo sự phân công trong ngành, có một số bác sĩ, y tá... chuyên về mảng này.

Nếu bạn là người thích hoạt động xã hội, làm từ thiện, có thể bạn sẽ yêu thích công việc của *cán bộ y tế dự phòng*. Họ giúp ngăn ngừa bệnh tật cho cộng đồng và xã hội, tham gia các công tác tiêm chủng mở rộng trong cả nước, ở các trung tâm y tế dự phòng các tỉnh, huyện, hướng dẫn thực hành vệ sinh cá nhân, vệ sinh môi trường, vệ sinh dinh dưỡng...

► **Nghiên cứu**

Những căn bệnh nan y, sự xuất hiện liên tục của những bệnh dịch mới, nhu cầu chăm sóc sức khoẻ với chất lượng ngày càng cao của con người... Tất cả đang đòi hỏi những người làm trong ngành y phải liên tục nghiên cứu để tìm ra những phương thuốc mới, cách phòng bệnh hay điều trị mới...

Tại Việt Nam, lĩnh vực này đang ngày càng thu hút đông đảo nhân lực trong ngành y. Tìm ra những phương thuốc mới, cách phòng và điều trị bệnh mới, đó là bạn đang đem đến hi vọng và những điều tốt đẹp cho hàng triệu con người mà chính bạn cũng không biết họ là ai. Thật kỳ diệu phải không?

► Giảng dạy

Đào tạo nhân lực là nhiệm vụ quan trọng trong bất cứ ngành nghề nào, nhất là một ngành có tính xã hội hóa cao như ngành y. Bạn có thể làm việc trong các cơ sở đào tạo ngành y như các viện nghiên cứu, trường đại học, cao đẳng, trung cấp y, trung học y tế... của Trung ương, tỉnh, thành phố...

► Làm việc trong các tổ chức trong nước và tổ chức quốc tế về y tế tại Việt Nam

Tùy vào từng tổ chức mà công việc của bạn sẽ khác nhau. Nếu bạn thích hoạt động xã hội, giao thiệp rộng rãi, đây có thể là sự lựa chọn hợp với bạn.

📖 HÀNG GIẾ SỐ 4

► TRONG NGHỀ Y, BẠN LÀM VIỆC Ở Đâu ?

Tất nhiên bạn sẽ nghĩ ngay rằng đã là người làm trong ngành y thì phải công tác ở các bệnh viện của Trung ương và địa phương, các trạm y tế... Nhưng trong thực tế, cơ hội lựa chọn của bạn rộng lớn hơn nhiều.

Với sự phát triển của hệ thống chăm sóc sức khỏe, nhiều loại hình mới hoạt động mới đang xuất hiện hoặc hứa hẹn xuất hiện trong ngành y. Còn rất nhiều địa chỉ tác nghiệp của nghề y mà chúng ta chưa biết tới.

► Trong lĩnh vực khám chữa bệnh

Đây vẫn luôn là khu vực cho bạn cơ hội lựa chọn dồi dào nhất trong ngành y. Tùy vào trình độ đào tạo và khả năng, bạn sẽ làm việc tại các bệnh viện đa khoa và chuyên khoa, viện giám định y khoa, bệnh viện điều dưỡng - phục hồi chức năng ở nhiều tỉnh thành trong cả nước.

Hiện tại, theo thống kê, nước ta có khoảng 21 bệnh viện đa khoa và chuyên khoa trực

thuộc Bộ Y tế, 91 bệnh viện đa khoa tỉnh và đa khoa khu vực, 65 bệnh viện chuyên khoa, 41 bệnh viện y học cổ truyền, 32 nhà điều dưỡng, 7 phòng khám chuyên khoa, 2 cơ sở phục hồi chức năng, 1 viện giám định y khoa...

Khu vực cơ quan y tế trực thuộc các Bộ, ngành khác hiện có: 78 bệnh viện đa khoa, 30 phòng khám đa khoa, 19 cơ sở phục hồi chức năng, 46 nhà điều dưỡng, 1123 trạm y tế cơ sở.

Cùng với các cơ sở y tế Nhà nước, sự xuất hiện và phát triển của các bệnh viện tư nhân, phòng khám tư nhân trong thời gian gần đây cũng ngày càng mở ra nhiều cơ hội việc làm hơn cho những người học ngành y.

Bên cạnh đó, bạn cũng có thể công tác ở các trung tâm y tế quận huyện, thị xã... Với 597 trung tâm y tế huyện, quận, 525 cơ sở điều trị, 926 phòng khám đa khoa liên xã, 9806 trạm y tế xã, phường, thị trấn..., y tế tại quận, huyện, thị xã luôn là địa chỉ đáng quan tâm với những người tốt nghiệp ngành y. Đặc biệt, cùng chính sách xã hội hoá giáo dục và y tế của Đảng và Nhà nước, các cơ sở này chắc chắn sẽ còn tăng nhanh cả về số lượng và chất lượng.

► Trong lĩnh vực y học dự phòng

Ở lĩnh vực này, bạn có thể công tác tại các trạm và đội vệ sinh phòng dịch từ tuyến Trung ương đến xã phường, thị trấn... Bộ Y tế hiện có Viện Vệ sinh dịch tễ, Viện Sốt rét ký sinh trùng, Viện Dinh dưỡng, Viện Y học Lao động và Vệ sinh môi trường, Vụ Vệ sinh phòng dịch, Cục Quản lý chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm...

► Trong lĩnh vực nghiên cứu

Với lĩnh vực nghiên cứu y học, cơ hội việc làm của bạn cũng rất rộng mở. Bạn có thể tham gia công tác tại:

- Các viện nghiên cứu của ngành y.
- Các cơ sở đào tạo ngành y như các trường đại học, cao đẳng, trung cấp y... Trên thế giới cũng như tại Việt Nam, trường đại học, cao đẳng thường đồng thời là những trung tâm nghiên cứu lớn.
- Các bệnh viện đa khoa và chuyên khoa...
- Các công ty, tổ chức trong nước và quốc tế về lĩnh vực chăm sóc sức khỏe...

► **Trong lĩnh vực đào tạo**

Ở lĩnh vực đào tạo nhân lực trong ngành y, tùy vào trình độ học vấn và chuyên môn, bạn sẽ tìm thấy vị trí công tác trong các trường đại học, cao đẳng, trung cấp y...

Kết hợp cả nghiên cứu lý thuyết và thực hành, lĩnh vực này thường tập trung một bộ phận ưu tú trong ngành y. Nó đòi hỏi bạn phải có trình độ nhất định (từ cử nhân trở lên) và liên tục học tập, rèn luyện nâng cao trình độ.

► **Trong lĩnh vực quản lý Nhà nước về Y tế**

- Tuyển trung ương: Bộ Y tế là cơ quan thực hiện chức năng quản lý Nhà nước về y tế. Hiện nay, tại nước ta, cơ quan Bộ Y tế có 14 Vụ, Cục, Văn phòng và Thanh tra Bộ.

- Tuyển địa phương: Các sở Y tế ở 61 tỉnh thành là cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban Nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương. Sở Y tế có nhiệm vụ giúp Ủy ban Nhân dân thực hiện chức năng quản lý Nhà nước về công tác y tế tại địa phương, quản lý và chỉ đạo về chuyên môn, nghiệp vụ, kinh phí và nhân lực y tế từ tuyến tỉnh đến các trạm y tế cơ sở.

☰ **HÀNG NGHỀ SỐ 5**

► **NHỮNG LÝ DO BẠN CHỌN NGHỀ Y**

► **Nghề chữa bệnh cứu người**

Nghề y có những đặc trưng riêng biệt về lòng nhân đạo, về sự từ tâm.

Đến với nghề y, nhiều bạn có thể thực hiện được những ước mơ thời niên thiếu, có thể tự tay mình và cùng các bạn đồng nghiệp cứu sống các sinh mạng, đồng thời giảm đi nỗi đau đớn về tinh thần và thể xác cho bao người.

Nếu bạn là một người thích hoạt động xã hội, muốn làm các công tác từ thiện thì nghề y là một nghề thích hợp với bạn.

► **Cơ hội việc làm lớn**

Nghề y liên quan trực tiếp đến sinh mạng và sức khỏe con người. Thời đại nào cũng cần có thầy thuốc.

Hiện nay, số lượng bác sĩ của chúng ta đang còn thiếu nhiều. Ngoài các bệnh viện Trung ương, bệnh viện thành phố và các bệnh viện cấp tỉnh, huyện, ở nước ta đang có xu hướng thành lập các bệnh viện tư nhân. Thêm

vào đó các phòng khám tư cũng cần một đội ngũ nhân lực khá lớn. Vì vậy, tốt nghiệp ngành y, sẽ có không ít cơ hội cho bạn thể hiện tài năng, trí tuệ và lòng yêu nghề.

► Cuộc sống ổn định

Nếu bạn luôn mong muốn có một cuộc sống ổn định với công việc tương đối ít sự thay đổi, nghề y có lẽ sẽ là một trong những sự lựa chọn hợp lý.

Tuy nhiên, khi cân nhắc lý do này, bạn cũng nên biết rằng nghề y thật sự vất vả. Trực đêm là nhiệm vụ khá thường xuyên của các bác sĩ, y tá. Hãy thử nghĩ xem, ngay giữa đêm giao thừa thiêng liêng, phút giây tụ họp của gia đình, có thể bạn sẽ phải bỏ lại tổ ấm nhỏ bé của mình, cần mẫn trong bệnh viện chăm sóc bệnh nhân, chuẩn bị ứng phó cho những ca cấp cứu.

Tất nhiên, sự hy sinh ấy không phải không mang đến cho bạn - một thầy thuốc từ tâm niềm vui riêng, từ chính sự an lành bạn mang đến cho người bệnh.

👉 HÀNG GIẾ SỐ 6

► NHỮNG TỐ CHẤT GIÚP BẠN THÀNH CÔNG TRONG NGHỀ Y

Nghề y cũng như bao ngành nghề khác, yêu cầu những tố chất riêng. Muốn biết mình có thể trở thành một cán bộ giỏi trong ngành y, bạn hãy xem mình có những tố chất dưới đây không nhé?

► **Lòng nhân hậu, thương người**

Danh y Hải Thượng Lãn Ông từng tổng kết về người làm nghề y là người phải biết *"lo cái lo của người, vui cái vui của người"*. Lòng nhân hậu chính là đức tính đầu tiên cần có của một thầy thuốc.

Làm nghề y, bạn sẽ phải tiếp xúc với những nỗi đau đớn cả về thể xác lẫn tinh thần của đồng loại. Nếu bạn không có lòng thương người, bạn sẽ không bao giờ đặt được mình vào hoàn cảnh bệnh nhân, cảm nhận nỗi đau của họ để hết lòng cứu chữa. Một bác sĩ biết yêu thương bệnh nhân sẽ biết cách giúp họ nhiều nhất theo khả năng của mình.

► **Sự kiên trì, nhẫn nại**

Đây là đức tính thứ hai phải có của mỗi thầy thuốc. Ngay số năm học trong trường đại học Y cũng đã là một thử thách. Hãy hình dung là bạn sẽ phải học 6 năm đại học để có tấm bằng tốt nghiệp bác sĩ, một số người học giỏi sẽ được thi học tiếp 3 năm bác sĩ nội trú, rồi chuyên khoa I, chuyên khoa II, thạc sĩ, tiến sĩ, phó giáo sư, giáo sư... Phải mất 9 đến 10 năm bạn mới có thể thực sự trở thành bác sĩ chuyên khoa có tay nghề vững chắc. Nếu không có tính kiên trì, liệu bạn có thể đi hết con đường dài đó?

Đòi hỏi này còn lớn hơn khi bạn trực tiếp đối diện với bệnh nhân cùng những đau đớn, mất mát về thể chất và tinh thần của họ. Nhưng chắc chắn nếu bạn đã có lòng nhân hậu thương người, thì bạn cũng sẽ kiên trì, nhẫn nại được.

► **Sự can đảm (không yếu bóng vía, không sợ máu, không sợ bẩn...)**

Lòng can đảm của người thầy thuốc trước hết được thể hiện ở sự chiến thắng nỗi sợ hãi của chính mình.

Với nghề y, điều này không dễ dàng chút nào. Công việc hằng ngày của bạn sẽ phải tiếp xúc với máu, với các bộ phận trên cơ thể con người và cả những thi thể. Nếu bạn không chuẩn bị tinh thần ngay từ đầu thì có thể bạn sẽ bối rối ngay từ giờ học giải phẫu đầu tiên trong giảng đường đại học.

► **Tinh cẩn thận, tỉ mỉ, trung thực**

Làm nghề y là phòng bệnh, khám chữa bệnh và chăm sóc sức khỏe cho mọi người. Công việc của bạn mang tính sống còn bởi một quyết định của bạn có thể liên quan đến sự sống chết của một mạng người.

Nếu bạn không cẩn nhắc cẩn thận, đưa ra những quyết định vội vàng hoặc không kịp thời, thiếu thận trọng, và không trung thực thì có thể bạn sẽ phải ân hận suốt đời.

► **Biết cách tạo sự tin cậy, cảm thông chia sẻ với bệnh nhân**

Danh y Hippocrate từng khuyên rất hay rằng: *"Người thầy thuốc thực thụ không chỉ chữa khỏi bệnh mà còn làm giảm nỗi đau và luôn luôn an ủi con người"*.

Người bệnh tìm đến bạn trong nỗi đau đớn, mệt mỏi cả về thể xác và tinh thần. Và bạn chính là niềm hy vọng, là người an ủi, là vị cứu tinh của họ. Một bác sĩ có tài và có tâm sẽ biết cách tạo ở bệnh nhân của mình sự tin cậy, không chỉ ở tay nghề trình độ mà cả ở tấm lòng của người thầy thuốc. Vì thế, một

lượng y nhất thiết phải luôn luôn trở thành chỗ dựa đáng tin cậy, nguồn an ủi cho những bệnh nhân đến với mình.

► **Khả năng quan sát, phán đoán tốt, nhạy bén**

Bạn còn nhớ câu chuyện về “Ông già thuốc” Tôn Tư Mạc ở *Hàng ghế số 1* chứ?

Trước một hiện tượng bệnh lý, dù đó là y học cổ truyền hay y học hiện đại, bao giờ thầy thuốc cũng phải quan sát. Phán đoán để chẩn đoán bệnh là bước đầu khó khăn để rồi sau đó nghiên cứu phương pháp điều trị.

Thầy thuốc giỏi là người có khả năng quan sát, phán đoán tốt, hướng tới chẩn đoán đúng và nhạy bén trước một trường hợp bệnh khó, như người ta vẫn gọi là “nhạy cảm nghề nghiệp”. Khả năng này sẽ giúp bạn hình thành cách thức chữa bệnh của mình. Nếu bạn phán đoán đúng tức là đã có đến 30% cơ may chữa khỏi bệnh cho bệnh nhân rồi đấy.

► **Đôi bàn tay khéo léo.**

Đôi bàn tay khéo léo đặc biệt quan trọng đối với bác sĩ các khoa ngoại, sản phụ, mắt,

răng hàm mặt, tai mũi họng... Có người từng nói rằng đôi bàn tay, đó là một trong những “gia tài” quý báu nhất của bác sĩ ngoại khoa.

Công việc của bạn liên quan đến những bộ phận nhỏ nhất như những mạch máu li ti trong cơ thể con người. Người phẫu thuật viên vì thế phải thuộc lòng những mối liên quan của các thành phần giải phẫu.

Sự khéo léo sẽ giúp bạn không nhỏ trong việc chẩn đoán bệnh chính xác, và đặc biệt là có những ca mổ thành công.

► **Sức khoẻ**

Nghề nào cũng cần sức khoẻ, nhưng đối với nghề y thì sức khoẻ đặc biệt quan trọng. Muốn đem lại sức khoẻ cho người khác thì trước hết bạn phải có sức khoẻ.

Khi trở thành bác sĩ, bạn có lúc phải trực 24/24 giờ, phải khám chữa bệnh cho rất nhiều bệnh nhân (toàn là những người ốm đau bệnh tật) hay đi công tác xuống tuyến dưới hàng tuần, hàng tháng... Không có đủ sức khoẻ thì cơ thể bạn sẽ là... bệnh nhân tiếp theo đấy.

➤ NHỮNG ĐIỀU CÓ THỂ CẢN TRỞ BẠN TRONG NGHỆ Y

* *Bạn sợ máu, sợ ma và hay thì vị hoá mọi vấn đề của cuộc sống.*

* *Bạn dễ nổi nóng, chóng chán, bồng bột, ít khi cân nhắc kĩ khi quyết định một điều gì.*

* *Bạn không thể cảm thông, chia sẻ với người bệnh. Có thể bạn là một người quá lý trí cứng rắn và khô khan. Sự cứng nhắc của bạn có thể làm người bệnh không tin tưởng và sẽ tìm đến một bác sĩ khác.*

* *Bạn không thể chịu nổi nếu lúc nào cũng phải tiếp xúc với những người ốm yếu, bệnh tật.*

* *Bạn thấy mình rất vựng về.*

* *Bạn gặp khó khăn với những môn học đòi hỏi có trí nhớ và óc logic tốt như: giải phẫu, sinh hóa, được lý v.v...*

Tất nhiên, phẩm chất nào cũng cần đến sự rèn luyện không ngừng và khuyết điểm nào cũng có thể khắc phục được. Nếu bạn có trót mắc phải một vài khuyết điểm trên đây thì cũng đừng để chúng phá hỏng hoàn toàn giấc mơ làm thầy thuốc của bạn. Đó là một giấc mơ cao cả, và nếu bạn đã có niềm đam mê thì tự rèn luyện, khắc phục những tồn tại của mình để thực hiện ước mơ ấy không bao giờ là muộn.

📖 HÀNG GIẾ SỐ 7

➤ HỌC NGHỆ Y Ở ĐÂU ?

Nếu bạn đã chọn cho mình toa tàu số 4 NGHỆ Y, có cả một đại gia đình y khoa đang chờ đón bạn trước mắt.

Nghệ y là một trong những nhóm nghề lớn nhất của xã hội, liên quan trực tiếp đến sức khoẻ và tính mạng con người. Vì vậy, ngành này đòi hỏi nghiêm ngặt về trình độ chuyên môn. Người làm trong ngành y nhất định phải qua đào tạo chuyên ngành, và tùy vào trình độ khác nhau mà được phân những công việc tương xứng.

Các môn cơ sở của nghệ y là sinh học, giải phẫu học, mô học, sinh lý học, hoá sinh, sinh lý bệnh, vi sinh y học, ký sinh trùng y học, được lý học, di truyền học, vệ sinh dịch tễ học v.v... Ngoài ra, còn có những điều kiện phẩm chất cần thiết như phương pháp tư duy logic, đôi mắt sáng, đôi bàn tay khéo léo, sức khoẻ tốt...

Các bạn có thể học trở thành bác sĩ tại *Trường Đại học Y Hà Nội, Trường Đại học Y*

Được Tp. Hồ Chí Minh, Trường Đại học Y Thái Bình, Trường Đại học Y Hải Phòng, Trường Đại học Y Thái Nguyên, Trường Đại học Y (Đại học Huế)...

Đòi hỏi về tính chuyên môn cao nên thời gian học ngành y thường kéo dài hơn các ngành khác (đào tạo đại học các ngành xã hội, kinh tế thường từ khoảng 4 năm đến 4 năm rưỡi, các ngành kỹ thuật khoảng 5 năm). Với ngành y, bạn cần đến 6 năm để có tấm bằng bác sĩ (bác sĩ đa khoa hoặc bác sĩ chuyên khoa: Nội, Ngoại, Sản, Nhi).

Ngoài ra, còn có:

Trường Đại học Y tế Công Cộng. Tại đây, sau 4 năm học, bạn sẽ nắm trong tay bằng cử nhân Y tế công cộng, cùng với các cử nhân tốt nghiệp ở khoa Y tế công cộng của các trường đại học y.

Công việc của cử nhân Y tế công cộng là dự đoán mô hình bệnh tật có thể xảy ra trong tương lai gần hoặc dự phòng bệnh tật, xây dựng các biện pháp ngăn chặn dịch bệnh...

Tại *Trường Cao đẳng Y tế Nam Định*, thời gian học là 4 năm (gấp đôi thời gian học cao

đẳng của đa số các ngành khác). Sau khi tốt nghiệp, bạn sẽ có bằng cử nhân điều dưỡng. Khi đó, bạn có thể trở thành y tá trưởng trong các phòng, khoa của các bệnh viện.

Thấp hơn một chút là:

Trường Trung cấp Y tế Hà Nội, Trường Trung cấp Y tế Bạch Mai... và các trường trung cấp Y tế ở nhiều tỉnh thành trong cả nước. Thời gian học ở những trường này là 3 năm. Tốt nghiệp, bạn sẽ trở thành điều dưỡng viên (y tá) trong các bệnh viện, phòng khám, trạm y tế cơ sở...

Do đặc thù riêng của nghề nghiệp mà người làm trong ngành y thường luôn có ý thức học tiếp lên trình độ chuyên môn cao hơn trong nghề nghiệp.

Trong các trường đại học y, sau khi tốt nghiệp, nếu học giỏi, bạn có thể học tiếp luôn bằng: **Bác sĩ nội trú (3 năm).**

Khi đã có thâm niên nghề nghiệp ít nhất là 3 năm, bạn có thể thi để học một trong 2 bằng sau:

- Chuyên khoa I (2 năm)

- Cao học (3 năm)

Tốt nghiệp thạc sĩ, bạn có thể tiếp tục làm nghiên cứu sinh tiến sĩ y học (tập trung: 2 năm, tại chức: 3 năm) hoặc chuyên khoa II - Bác sĩ có trình độ tay nghề cao (2 năm).

Học tập, rèn luyện, nâng cao kiến thức trong nghề y là cả quá trình liên tục và lâu dài. Còn trước mắt, bạn có thể:

► **Tự học nghề y từ hôm nay**

Nếu bạn thấy thích nghề y và cảm thấy nghề này phù hợp với mình thì bạn có thể tự

học ngay từ bây giờ. Bạn nên tìm đọc các quyển sách về các danh nhân y học, các phát minh khoa học có ảnh hưởng lớn đến sự phát triển của y học hiện đại hoặc các bài thuốc y học cổ truyền, những phương thuốc bí truyền có khả năng “cải lão hoàn đồng”...

Đặc biệt ngay tại trường phổ thông, bạn hãy học thật giỏi môn sinh học và hoá học, bước đầu hiểu được quy luật di truyền, các bộ phận trong cơ thể con người. Điều này sẽ giúp bạn rất nhiều trong quá trình nắm bắt các kiến thức trong cơ sở đào tạo y học.

Thậm chí nếu bạn không phải là một người khéo tay thì việc thính thoảng học thủ công, luyện tập khâu vá cũng là một cách để giúp bạn sau này đỡ lúng túng trong các giờ học giải phẫu, phẫu thuật thực hành, thao tác thực nghiệm trong các phòng thí nghiệm của trường Y.

Bạn cũng có thể tìm hiểu thêm về nghề y qua mạng toàn cầu Internet.

Vào trang tìm kiếm Google, đánh chữ “Medicine”, sẽ có rất nhiều trang Web mở ra trước mắt bạn một thế giới y học mênh mông.

Chúng tôi xin giới thiệu một vài địa chỉ Internet bạn nên tham khảo:

Trang Web tiếng Việt

<http://ykhoa.net>

<http://ykhoanet.com>

<http://yhoccotruyen.net>

<http://ykhoa.info>

Trang Web tiếng Anh:

<http://www.medicinenet.com>

<http://www.medlineplus.gov>

<http://www.emedicine.com>

<http://www.medicalresearch>

Các bạn đã đi qua bảy hàng ghế của Toa tàu số 4: NGHỀ Y.

Nếu bạn tự cảm thấy không có “duyên” với y học, còn rất nhiều toa tàu với những nghề nghiệp thú vị để bạn khám phá và lựa chọn.

Còn nếu bạn cảm thấy mình sinh ra để làm nghề y, hãy sẵn sàng bước tới:

HÀNG GHẾ SỐ 8

HÀNG GHẾ SỐ 8

▶ BẠN QUYẾT ĐỊNH

Đây là hàng ghế dành cho các bạn - những người quyết định ở lại toa tàu này.

Học nghề y thực sự là một thách thức lớn với nhiều người. Bởi đây là một nghề rất vất vả, đặc biệt nếu bạn là nữ. Nhưng nó lại đem đến cho bạn niềm hạnh phúc mà chỉ nghề y mới có - niềm hạnh phúc đặc biệt của người thầy thuốc.

Nghề nào cũng cần phải có sự say mê, nhưng với những người đã lựa chọn cho mình con đường y học thì sự say mê ấy phải trở thành đam mê. Bạn đam mê một công việc mang lại niềm vui, sức khỏe và hạnh phúc cho bao nhiêu người.

Nhiều bác sĩ thường bắt đầu từ những ước mơ khi còn bé, khi cảm thấy bất lực trước số phận, bệnh tật cướp đi những người mình thương yêu. Có ước mơ, sự say mê, bạn có thể bắt đầu bước đi trên con đường đầy khó khăn đến với thế giới y học diệu kì rồi đấy.

Và sao bạn không thử bắt đầu làm quen với nghề y từ ngày hôm nay?

Mỗi khi tới bệnh viện, hãy chú ý quan sát các bác sĩ, y tá, hộ lý làm việc.

Qua các hiệu sách, thư viện tìm đọc một số cuốn sách đơn giản có liên quan đến sức khoẻ, đến ngành y, công việc của người làm nghề y...

Và nếu bạn có người thân hoặc bạn bè làm trong ngành y thì còn gì bằng. Hãy trực tiếp trình bày nguyện vọng của bạn và xin được chỉ bảo...

Như vậy, bạn có thể chuẩn bị cho nghề y ngay từ hôm nay, ở mọi lúc, mọi nơi.

Theo quan niệm của cả phương Đông và phương Tây, số 8 là con số của sự nỗ lực và thành công. Chúc các bạn may mắn!

📖 HÀNG NGHỀ SỐ 9

▶ BẠN MUỐN BIẾT

▶ Lược sử ngành y

Khi con người xuất hiện, bệnh tật xuất hiện theo, do đó nghề y ra đời từ rất sớm. Qua hàng nghìn năm, y học ngày càng phát triển phục vụ chất lượng cuộc sống cho con người.

* Thời mông muội

Người nguyên thủy cho rằng bệnh là sự trừng phạt của các đấng siêu linh đối với con người ở trần thế. Quan niệm này bước sang

thế kỷ XXI vẫn còn tồn tại ở những bộ tộc lạc hậu, hoặc một bộ phận dân cư trong các xã hội văn minh.

Với quan niệm như vậy, người xưa chữa bệnh chủ yếu bằng cách dùng lễ vật để cầu xin. Có thể cầu xin trực tiếp, hoặc thông qua những người làm nghề mê tín dị đoan. Giá trị của lễ vật luôn nhỏ hơn giá trị của điều cầu xin. Tuy nhiên, trên thực tế người nguyên thủy đã bắt đầu biết dùng lá cây chữa các vết thương và một số triệu chứng (theo cảm tính) mà không chỉ phó mặc số phận cho thần linh.

* Thời các nền văn minh cổ đại

Trước công nguyên nhiều ngàn năm, một số vùng trên thế giới đã đạt trình độ văn minh rất cao so với mặt bằng chung như: Trung Quốc, Hy Lạp, La Mã, Ai Cập hay Ấn Độ. Trong xã hội hồi đó đã xuất hiện tôn giáo, văn học nghệ thuật, khoa học (trong đó có y học) và triết học. Nền y học ở một số nơi đã đạt được những thành tựu lớn về y lý, dược lý cũng như những phương pháp chữa bệnh.

Y học, y lý và dược lý Trung Quốc cổ đại khá phong phú và chặt chẽ. Trải qua hàng

Thầy thuốc với con rắn, cái cây và dụng cụ phẫu thuật (Tranh khắc Hy Lạp, khoảng 323 - 30 trước công nguyên)

ngàn năm tồn tại và phát triển, nền y học này đã có những đóng góp hết sức to lớn, với vô số cách giữ gìn sức khỏe, phòng và trị bệnh, các bài thuốc phong phú và công hiệu.

* Thời kỳ Trung cổ

ở châu Âu thời kỳ Trung cổ (thế kỷ IV-XII), dưới sự thống trị tàn bạo và hà khắc của nhà thờ và chế độ phong kiến, y học không có điều kiện phát triển, thậm chí còn bị kìm hãm (không coi trọng chữa bệnh bằng thuốc, y lý phải tuân theo giáo lý của các nhà thờ, một số giáo sĩ cấm đọc sách thuốc, những nhà y học có quan điểm tiến bộ bị ngược đãi).

* Thế kỷ XVI - XVII

Xã hội thoát khỏi thần quyền, văn học nghệ thuật và khoa học phục hưng lại nở rộ. *Giải phẫu học* và *Sinh lý học* ra đời, đặt nền móng vững chắc để y học từ cổ truyền tiến vào thời kỳ hiện đại. Nhiều thuyết tiến bộ về y học liên tiếp xuất hiện.

* Thế kỷ XVII - XVIII

Với sự phát triển mạnh mẽ của các ngành khoa học thực nghiệm, đây là thời kỳ phát triển của y học hiện đại với sự vững mạnh của hai môn *Giải phẫu học* và *Sinh lý học*. Nhiều môn y học và sinh học đã ra đời. Ở các nước phương Tây, y học cổ truyền đã chuyển tiếp sang thời y học hiện đại.

* Từ thế kỷ XIX cho đến ngày nay

Y học vẫn đang trên đà phát triển với sự xuất hiện rất nhiều những thành tựu kì diệu. Sự phát triển của khoa học kỹ thuật, đặc biệt là công nghệ sinh học (sinh học phân tử, di truyền học...) đang đưa y học thế giới vào một thời đại hoàng kim chưa từng có. Những căn bệnh từng là "tử thần" của quá khứ như đậu

mùa, bạch hầu, uốn ván... đã có vắc-xin phòng ngừa. Giải Nobel y học của thế giới đã dành tặng cho nhiều thành tựu vĩ đại trong y học. Tuy nhiên, thiên niên kỷ mới với những bệnh tật mới nguy hiểm xuất hiện lại tiếp tục đặt ra thách thức cho những người làm trong nghề y.

► Nghề y ở Việt Nam

Thời xa xưa, chúng ta đã có nền y học tương đối phát triển với những bài thuốc và phương pháp chữa bệnh cổ truyền phổ biến trong dân gian. Qua hàng ngàn năm Bắc thuộc, Việt Nam chịu ảnh hưởng sâu sắc của văn hoá Trung Quốc - gồm cả chữ viết, triết học và y học. Phần cơ bản nhất của y học Việt Nam truyền thống là tiếp thu từ y học cổ truyền Trung Quốc. Tuy nhiên, cũng từ thời xưa, Tuệ Tĩnh và Hải Thượng Lãn Ông đã chủ trương "*Thuốc Nam chữa bệnh người Nam*" (*Nam dược trị Nam nhân*).

Tây y vào nước ta vào khoảng thế kỷ XIX và nhanh chóng khẳng định ưu thế vượt trội của mình. Năm 1902, thành lập Trường Đại học Y-Dược khoa Đông Dương. Phương châm để ra là

“Khoa học hoá Đông y” và “Kết hợp Đông - Tây y” được đề xuất sau này.

Qua hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, trong điều kiện hết sức khó khăn và nguy hiểm, ngành y của nước ta vẫn liên tục phát triển. Với những danh y như Hồ Đắc Di, Phạm Ngọc Thạch, Tôn Thất Tùng, Đặng Văn Ngũ, Đặng Văn Chung..., ngành y đã hoàn thành tốt nhiệm vụ chăm sóc sức khoẻ đặc biệt cho tiền tuyến. Mạng lưới y tế của Nhà nước cách mạng non trẻ được xây dựng rộng khắp từ cấp trung ương tới địa phương. Công tác đào tạo ngành y cũng được chú trọng. Nhiều bác sĩ giỏi được cử đi đào tạo tại Liên Xô, Trung Quốc và các nước Đông Âu.

Ngày nay, cùng với sự phát triển kinh tế xã hội, nền y học Việt Nam vẫn liên tục phát huy tinh hoa y học cổ truyền, đồng thời tiếp thu các thành tựu y học thế giới, không ngừng cải tiến, hoàn thiện hơn công tác chăm sóc sức khoẻ cộng đồng.

► **Một số địa chỉ đào tạo nghề y**

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI

Số 1 Tôn Thất Tùng, Khương Thượng,
Đống Đa, Hà Nội.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC RĂNG-HÀM-MẶT

40 A Tràng Thi, Q. Hoàn Kiếm, Hà Nội.

HỌC VIỆN QUẢN Y

Thị xã Hà Đông, tỉnh Hà Tây.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y TẾ CÔNG CỘNG

138 đường Giảng Võ, phường Kim Mã,
Q. Ba Đình, Hà Nội.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC TP. HỒ CHÍ MINH

217 Hồng Bàng, Q. 5, Tp. Hồ Chí Minh.

TRUNG TÂM ĐÀO TẠO VÀ BỒI DƯỠNG CÁN
BỘ Y TẾ TP. HỒ CHÍ MINH

520 đường Nguyễn Tri Phương, Q. 10,
Tp. Hồ Chí Minh.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y (ĐẠI HỌC HUẾ)

Số 3 Lê Lợi, Tp. Huế.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y (ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN)

Đường Lương Ngọc Quyến,
Tp. Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y THÁI BÌNH

Thị xã Thái Bình, tỉnh Thái Bình.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HẢI PHÒNG

213 Trần Quốc Toàn, Lạch Tray,

Q. Ngô Quyền, Tp. Hải Phòng.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC CẦN THƠ

293 D Trần Văn Khéo, Tp. Cần Thơ.

TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN

567 đường Lê Duẩn, Tp. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk.

TRƯỜNG CAO ĐẲNG Y TẾ NAM ĐỊNH

251 đường Hàn Thuyên, Tp. Nam Định.

TRƯỜNG CAO ĐẲNG KỸ THUẬT Y TẾ 1

Km 2 đường Nguyễn Lương Bằng, Tp. Hải Dương, tỉnh Hải Dương.

► **Danh nhân nghệ y**

Hippocrate (460 - 377 trước công nguyên)

Thời kì văn minh Hy Lạp và La Mã cổ đại, xuất hiện trường phái Hippocrate. Quan sát trên cơ thể sống, Hippocrate cho rằng cơ thể có 4 dịch, tồn tại theo tỉ lệ riêng, có quan hệ cân bằng với nhau để tạo ra sức khỏe. Đó là: Máu đỏ (do tim sản xuất, mang tính nóng), dịch nhầy (không màu, do não sản xuất, thể hiện tính lạnh), máu đen (do lá lách sản xuất, mang tính ẩm), mật vàng (do gan sản xuất, mang tính

khô). Bệnh của con người là do sự mất cân bằng về tỉ lệ và quan hệ giữa 4 dịch đó.

Những quan sát trực tiếp của Hippocrate khá cụ thể (4 dịch là có thật) và có thể kiểm chứng được. Nhờ vậy các thế hệ đi sau có điều kiện kiểm tra, sửa đổi và phát triển, nhất là khi phương pháp thực nghiệm được áp dụng vào y học, đưa y học cổ truyền tiến lên. Chính vì vậy, Hippocrate được thừa nhận là ông tổ của y học nói chung (cả y học cổ truyền và hiện đại).

Ông đã có công lớn trong việc tách y học khỏi ảnh hưởng của tôn giáo, chủ trương chẩn đoán bệnh dựa trên sự phát hiện các triệu chứng khách quan.

Là tác giả của "Lời thề thầy thuốc" hay còn gọi là "Lời thề Hippocrate" được truyền tụng đến ngày nay, ông để cao đạo đức y học.

Louis Pasteur (1822 - 1895)

Louis Pasteur sinh ngày 27-12 - 1822 tại thị trấn Dole, miền Đông nước Pháp. Năm 25 tuổi, ông tốt nghiệp Trường Cao đẳng Sư phạm với điểm giỏi.

Năm 30 tuổi, ông được cử làm giáo sư hoá học tại Trường Đại học Strasbourg. Sau hai năm, Pasteur lại được cử đến làm khoa trưởng và Giáo sư hoá học tại Trường Đại học Lille. Tại đây, ông đã dành thời gian nghiên cứu tìm hiểu các hiện tượng lên men.

Năm 1857, Pasteur được cử làm Giám đốc Viện nghiên cứu khoa học và Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Sư phạm Paris. Qua nhiều năm nghiên cứu, ông đã tìm ra sự thật: Các loại men đều là những vật thể sống có cấu tạo và tác động khác nhau. Ông khẳng định: Không có sự sống thì không có men. Ông tiến hành nhiều thực nghiệm khác nhau để chứng minh rằng trong không khí luôn luôn có mặt các vi sinh vật, là nguyên nhân gây nên các hiện tượng lên men và thối rữa.

Năm 1865 Pasteur bắt đầu chú tâm đến mối quan hệ giữa vi sinh vật và bệnh tật. Sang năm 1877, ông hoàn tất việc nghiên cứu bệnh than và quan tâm đến bệnh dịch tả gà. Tháng 9-1879, qua nghiên cứu ông tìm ra phương pháp tiêm chủng vắc xin phòng bệnh tả gà, rồi phương pháp tiêm chủng vắc xin phòng bệnh than cho gia súc. Công trình xuất sắc nhất trong sự nghiệp vĩ đại của Pasteur là công trình nghiên cứu virus dại. Sau nhiều năm

mày mò khảo sát, ông đã hoàn tất việc chế tạo vắc xin phòng bệnh dại, nhờ đó đã cứu được mạng sống của biết bao người.

Ngày 14-11-1888, Viện nghiên cứu mang tên Pasteur được thành lập ở thủ đô Paris-nước Cộng hoà Pháp để nghiên cứu các phương pháp điều trị và phòng chống các bệnh truyền nhiễm. Đánh giá công lao to lớn của Louis Pasteur đối với sự nghiệp phát triển của y học, Iliia Metchnikoff nhà bác học Nga vĩ đại, học trò xuất sắc của Pasteur đã xếp ông vào đội ngũ những chiến sĩ tiên phong trong cuộc cách mạng y học và là người đặt nền móng cho nền y học hiện đại trên thế giới.

Alexandre Yersin (1863 - 1943)

Năm 1890, Yersin cùng với Emile Roux phát hiện độc tố vi khuẩn bạch hầu và phương pháp phòng chống bệnh này. Năm 1895, ông thành lập viện Pasteur đầu tiên ở Việt Nam, sản xuất các vắc-xin và huyết thanh phòng chống dịch bệnh đang lan tràn.

Năm 1897, Yersin phát hiện ra bệnh nhiệt

than và bệnh dịch tả trâu bò ở Việt Nam, sản xuất thành công thuốc chữa bệnh này. Năm 1902, ông nhận chức Hiệu trưởng Trường Đại học Y - Dược khoa Đông Dương (tiên thân của Trường Đại học Y Hà Nội ngày nay).

Bác sĩ Phạm Ngọc Thạch (1909 - 1968)

Ông là người Việt Nam đầu tiên nghiên cứu về bệnh lao và là người sáng lập ra Viện chống lao.

Những công trình nghiên cứu của ông về lao và bệnh phổi là những cột mốc, tiêu chuẩn cho chuyên ngành lao và bệnh phổi: tiêm phòng chống lao bằng BCG...

Từ năm 1945, ông bắt đầu tham gia kháng chiến với nhiều cương vị mà Đảng và Chính phủ giao tại miền Nam như Chủ tịch Ủy ban kháng chiến đặc khu Sài Gòn - Chợ Lớn. Năm 1955, ông là thứ trưởng Bộ Y tế kiêm viện trưởng Viện chống lao Trung ương. Trong thời gian này, ông đề ra năm phương châm y tế cách mạng, đường lối tổ chức y tế và nghiên cứu y học Việt Nam.

Từ năm 1959, ông trở thành bộ trưởng Bộ Y tế. Trong thời gian làm thứ trưởng rồi bộ trưởng, bác sĩ Phạm Ngọc Thạch đã tổ chức mạng lưới y tế đến cơ sở, giúp công tác phòng chữa bệnh và cấp cứu trong chiến tranh.

Năm 1968, ông xung phong vào miền Nam chỉ đạo công tác y tế và hy sinh tại Tây ninh trong đợt đi khảo sát để nắm rõ tình hình y tế về mọi mặt ở Nam bộ. Ông được chính phủ trao tặng danh hiệu Anh hùng lao động - Giải thưởng Hồ Chí Minh.

Giáo sư - bác sĩ Đặng Văn Ngữ (1910 - 1967)

Giáo sư Đặng Văn Ngữ tốt nghiệp Trường Đại học Y Dược khoa Đông Dương, ngành kĩ sinh trùng. Ông không mở phòng khám bệnh mà tiếp tục công việc học tập và nghiên cứu, trở thành giảng viên của trường.

Năm 1941, ông được gửi sang Nhật tiếp tục học ngành y. Tại đây ông đã nuôi cấy thành công nấm pē-ni-xi-lin có tác dụng kháng khuẩn. Năm 1946, ông trở về Việt Nam, cùng với các giáo sư Tôn Thất

Tùng, Hồ Đắc Di... giảng dạy ở Trường Đại học Y kháng chiến ở Việt Bắc. Ông bắt đầu chiết nước lọc pê-ni-xi-lin phục vụ kháng chiến.

Hoà bình lập lại, GS. Đặng Văn Ngữ trở về thủ đô làm việc ở Trường Đại học Y Hà nội, được bầu làm viện trưởng *Viện sốt rét, kí sinh trùng và côn trùng*, đồng thời là chủ tịch *Hội vệ sinh phòng dịch*. Vừa nghiên cứu, viết sách và giảng dạy, ông đã đẩy mạnh công tác nghiên cứu nhằm tìm ra các biện pháp thích hợp và tốt nhất để tiêu diệt các bệnh kí sinh trùng và truyền nhiễm.

Trong thời gian này, ông còn có những công trình khoa học quý giá trong ngành giun sán học như việc phát hiện bệnh giun sán bằng cách tiêm chất nghiền giun vào trong da, thuốc tẩy giun đơn giản, hiệu quả, cách chữa giun chui ống mật và tắc ruột do giun mà không phải mổ...

Đầu năm 1967, ông tiến hành tự thí nghiệm trên cơ thể mình và sản xuất ra thuốc tiêm phòng sốt rét. Công trình nghiên cứu của ông đã góp phần đẩy lui dịch sốt rét hoành hành rất dữ dội ở các chiến trường miền nam lúc đó. Tháng 4-1967, ông hy sinh tại tuyến lửa Vĩnh Linh. Ông được Chính phủ truy tặng danh hiệu Anh hùng lao động.

GS.VS. Tôn Thất Tùng (1912 -1982)

GS.VS. Tôn Thất Tùng là thầy thuốc đầu tiên trên thế giới đặt cơ sở cho phương pháp cắt gan khô dựa trên luận án nghiên cứu về các mạch máu trong gan. Ông cùng các giáo sư, bác sĩ khác xây dựng Trường Đại học Y khoa kháng chiến ở Chiêm Hoá, Việt Bắc. Sau hoà bình lập lại, ông trở thành giám đốc bệnh viện Việt Đức.

Ngày 20-9-1961, ông mổ cắt nửa gan phải cho một người bị bệnh u gan, ca mổ chỉ kéo dài 6 phút. Trong vòng một năm tiếp theo, ông đã mổ cắt gan tổng cộng 50 trường hợp, gấp 10 lần số ca mổ gan trên thế giới lúc bấy giờ.

GS. Tôn Thất Tùng được bầu làm viện sĩ *Viện Hàn Lâm Y học Liên Xô* (cũ), viện sĩ *Viện Hàn lâm Phẫu thuật Paris*, ủy viên *Hội Phẫu thuật Lyon*, ủy viên *Hội phẫu thuật Cộng hoà Dân chủ Đức* (cũ) và ủy viên *Hội phẫu thuật Algérie*. Khi còn sống, ông là đại biểu Quốc hội, anh hùng lao động và được tặng nhiều huân chương cao quý.

► Danh ngôn nghệ y

Người thầy thuốc thực thụ không chỉ chữa khỏi bệnh mà còn làm giảm nỗi đau và luôn luôn an ủi con người.

HYPPOCRATE

Lương y như từ mẫu.

HỒ CHÍ MINH

Chỉ người nào có tấm lòng cao cả mới có thể trở thành người thầy thuốc chân chính.

BILLROTH

Có sức khoẻ là có tất cả, không có sức khoẻ là không có gì.

NGẠN NGŨ PHÁP

Đừng sống ở nơi nào không có bác sĩ.

JEWISH

Đạo làm thuốc là một nhân thuật chuyên bảo vệ sinh mạng con người, phải lo cái lo của người, vui cái vui của người, chỉ lấy việc cứu sống mạng người làm nhiệm vụ của mình không nên cầu lợi kể công.

HẢI THƯỢNG LÃN ÔNG

GỐC CHIA SẼ

Với cuốn cẩm nang nhỏ nhỏ này trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định dời sang “toa tàu” khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay những thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. **Tủ sách hương nghiệp - Nhất nghệ tinh** luôn mở rộng chào đón bạn và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách, cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Chúng tôi cũng rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hương nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

**Tủ sách hương nghiệp - Nhất nghệ tinh
Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang
Trung, Hà Nội.**

Email: kimdong@hn.vnn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

➤ CHUYÊN GIA KHUYẾN BẠN

Nhằm giúp các bạn tìm được cho mình một phương pháp hợp lý trong việc tiếp cận và lựa chọn nghề nghiệp, *Góc chia sẻ* sẽ liên tục giới thiệu tới bạn những lời khuyên của các chuyên gia tư vấn hướng nghiệp thế giới.

➤ 10 bước để lập kế hoạch cho nghề nghiệp tương lai của bạn

1. Chuẩn bị một cuốn sổ và cây bút để ghi lại những khám phá của bạn về bản thân và nghề nghiệp.

2. Điều đầu tiên đáng quan tâm là sở thích của bạn.

Trong cuộc sống hàng ngày, những công việc thế nào khiến bạn vui vẻ? Trên lớp bạn thích học những môn học nào? Nếu bây giờ cho bạn làm một việc tùy thích, cái đầu tiên bạn nghĩ đến là gì? Vì sao nó thu hút bạn? Liệt kê ra những hoạt động khiến bạn thích thú trong hai năm vừa rồi. Bạn sẽ tự khám phá được những điều thú vị về bản thân mình.

3. Sở trường của bạn là gì?

Giờ đây bạn đã biết bạn thích làm gì và nó liên quan thế nào đến những nhóm ngành

nghề khác nhau. Bạn cần phải làm rõ khả năng của mình. Hãy lập một danh sách những ưu thế nổi trội của bạn. Bạn học khá nhất những môn học nào? Hoá học? Sinh học? Hay ngoại ngữ? Lịch sử?

Để rõ hơn về năng lực của mình, bạn có thể tham khảo thêm địa chỉ:

http://www.d.umn.edu/student/loon/car/selfcareer_transfer_survey.htm

4. Quan niệm, nguyên tắc về cuộc sống của bạn là gì?

Quan niệm và nguyên tắc sống có ảnh hưởng sâu sắc tới sự thoả mãn của bạn với nghề nghiệp đã chọn. Bạn có quan trọng việc phải sống ở một nơi cố định? Bạn có luôn hướng tới sự mạo hiểm? Bạn có thường quan tâm tới những người xung quanh không?... Hãy lập ra một bảng kê cho chính mình nhé!

5. Nghiên cứu kỹ lưỡng về các nghề nghiệp.

Bộ sách này chính là một công cụ tốt cho bạn. Tìm hiểu những yếu tố mà từng nghề nghiệp hấp dẫn bạn, như trình độ học vấn cần thiết, mức lương bổng, điều kiện làm việc, triển vọng và nhiều thứ khác nữa... Ghi ra những nghề nghiệp bạn thấy thích thú và phù hợp.

6. So sánh khả năng và sở thích của bạn với những nghề nghiệp bạn vừa lựa chọn.

Nghề nào thích hợp nhất với khả năng, sở thích, cá tính của bạn? Có thể đó chính là nghề nghiệp dành cho bạn. Bạn cũng có thể thử làm

một bài trắc nghiệm trên Internet tại một số địa chỉ sau:

<http://www.choicedegree.com>

<http://www.schoolfinder.com/careers/3step1.asp>

<http://www.jobfutures.ca/>

7. Xác định mục tiêu nghề nghiệp.

Bạn đã lựa chọn nghề nghiệp nào phù hợp nhất với bạn. Giờ có thể xác định mục tiêu lớn bạn muốn đạt tới trong nghề nghiệp đó và bắt đầu một kế hoạch để thực hiện. Ví dụ trong 10 năm nữa, bạn muốn trở thành một lập trình viên hàng đầu tại Việt Nam.

8. Chọn trường, ngành học phù hợp với mục tiêu nghề nghiệp và học lực.

Bạn có thể tìm thấy thông tin này ở ngay Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh.

9. Tham khảo ý kiến của gia đình bạn bè, nhờ họ đánh giá tính thực tế trong kế hoạch của bạn.

10. Khi không còn điểm gì vướng mắc nữa, dán kế hoạch của bạn lên tường và bắt đầu nỗ lực thực hiện nó từ ngày hôm nay.

Kinh nghiệm: Hãy nhớ rằng, quyết định những mục tiêu cho sự nghiệp của bạn không phải là một công việc nhanh chóng chỉ cần mất một vài giờ. Đó là một quá trình lâu dài. Bạn có thể quyết định lĩnh vực rộng mà mình muốn theo đuổi và sau đó, trong một vài tháng tới, có những quyết định cụ thể hơn.

► Ý KIẾN CỦA BẠN

Trên đây là những lời khuyên của các chuyên gia hướng nghiệp, còn bạn, bạn nghĩ thế nào? Hãy chia sẻ ý kiến của bạn với mọi người.

Chúng tôi xin gợi ý một số đề tài:

* Chúng ta cần phải bắt đầu suy nghĩ nghiêm túc về nghề nghiệp từ khi nào?

* Bạn nghĩ gì về công tác hướng nghiệp trong nhà trường? Nếu bạn là người chịu trách nhiệm về vấn đề này, bạn sẽ làm gì?

* Nghề nghiệp nào gây ấn tượng mạnh cho bạn, tại sao?

* Bạn thường dựa vào những tiêu chí nào khi chọn ngành, nghề?

* Bạn nghĩ sao về việc nối nghiệp cha (mẹ)? Bạn có chịu áp lực về điều này không?

.....

Những ý kiến hay, thú vị của bạn sẽ được chọn đăng, kèm theo một khoản nhuận bút nho nhỏ.